

In de hal is niet meer dan 32A krachtstroom beschikbaar. Voor de beide podia in het midden hingen de technici conventioneel theaterlicht op, waarmee de beschikbare stroom al bijna was opgebruikt.

FOTO: SALIH KILIC

GROOTS MUZIEKTHEATER
MET MINIMALE MIDDELEN

Een kaars onder een ijsblok

De voorstelling *Beast* is een muziekvoorstelling met een groot thema in een grote loods, maar met een klein budget en nog minder stroom. Hoe breng je dat samen? | TEKST: BAS MOLENVELD |

Beast is het tweede deel van de vierdelige stadsopera *Ring of Resilience*. In deze reeks onderzoekt regisseur Arlon Luijten toekomstige scenario's voor het leven in de stad. De inspiratie ervoor vormde onder meer een TED-talk van een Nederlandse watergezant

gaat redden als de stad overstroomt. Het is de bedoeling om deze ark over twee jaar in de Rijnhaven te water te laten.

In dit tweede deel is die ark nog niet in zicht. Het beest is de rijzende zeespiegel. Hoe gaan de Rotterdammers,

meer in gebruik is. De stroomvoorziening is er beperkt. En het beschikbare budget voor de voorstelling mag krap genoemd worden. Aan Visser de taak om vorm te geven aan deze thematiek en de ruimte goed te benutten voor dit muziektheater. Hoe heeft hij dat aangepakt? De hal vol zetten met techniek en decor was in ieder geval geen optie.

In de hoeken kwamen vier afgescheiden ruimtes, gemaakt van pipe & drape, voor de workshops tijdens de voorstelling. Dat hielp alvast voor de akoestiek. Midden in de hal zette hij twee kleine ronde podia neer, met banken er omheen. "Dat is één van de meest klassieke theateropstellingen zoals bij straattheater en circus gebruikt wordt", zegt hij. Eén van de podia draait, dat heeft als effect dat het publiek de omvang van de ruimte goed meekrijgt. Langs één zijde van de hal is een tri-

"Met een minimum aan licht kreeg ik de hele ruimte bespeelbaar. Dat was voor mij als scenograaf de vondst van de voorstelling"

die betoogde dat de klimaatverandering binnen vier jaar gestopt moet worden omdat deze anders onomkeerbaar is. Verdere inspiratie kwam van Wagners *Ring des Nibelungen* en het boek *Homo Deus* van Yuval Noah Harari. Voor de makers van *Beast* aanleiding om een stadsark te ontwerpen en te bouwen die de Rotterdammers

speciaal het meisje Pup en haar tegenspeler Wotan, daar het hoofd aan bieden? Decorontwerper Bart Visser: "Als de toekomst van ons vraagt om *resilient*, weerbaar of veerkrachtig, te zijn, dan gaat het er toch om hoe je daar invulling aan geeft.

De TP-loods is een oude fruitloods van 41 bij 44 meter die al enige jaren niet

bune. Het publiek wordt bij aankomst in vier groepen verdeeld, begeleiders brengen deze groepen vervolgens naar deze tribune. De voorstelling begint met de opkomst van vijftig dansers. “Op dat moment krijgt de ruimte een functie, dan wordt het theater”, licht Visser toe.

Stellen zonder licht

In de hal is niet meer dan 32A krachtstroom beschikbaar. Al vroeg in het maakproces werd besloten om geen aggregaat te gebruiken. Voor de beide podia in het midden hingen de technici conventioneel theaterlicht op, waarmee de beschikbare stroom al bijna was opgebruikt. Om de podia heen bleven nog enige duizenden kubieke meters hal over, die ook om belichting vroegen. De oplossing daarvoor kwam van 12 acculedlampen en een rij van 20 tl-bakken, laag hangend voor het publiek. Visser: “Met dit minimum aan licht kreeg ik de hele ruimte bespeelbaar. Dat was voor mij als scenograaf dè vondst van de voorstelling.” De draadloze acculedlampjes konden overal in de ruimte worden geplaatst en even makkelijk worden verplaatst. Ze belichten bijvoorbeeld vanaf de vloer de objecten boven het draaiende podium en op een ander moment de dansers die verspreid door de ruimte staan. Tijdens de voorstelling veranderen de lampen van positie. Visser: “Marcel, onze geluidstechnicus, verplaatste de spotjes zonder dat het publiek het doorhad. Daar kwam veel fingerspitzengefühl bij kijken, hij moest ze stellen zonder dat er licht uitkwam.”

De grootste uitdaging voor het licht zit in de slotscène, dan is de hele hal het speelveld. De acculedlampjes promoveren nu tot hoofdverlichting. Ze belichten de dansers, maar ook de vier metalen frames met speakers erin, die aan staalkabels heen en weer slingeren. Uit de speakers komen vier apart aange-stuurde soundscapes. De schaduwen van de slingerende speakers op de achterwand versterken het visuele effect. “Een zee van slingerende speakers,” noemt Visser het.

Vertrouwen op de techniek

Na de openingsscène brengen de begeleiders het publiek naar de beide ronde podia. Op het draaiende podium van Pup brandt een kaars onder een ijsblok. Een klein beeld, dat de dreiging van het smeltende water bijna tastbaar maakt. De vader van Pup bereidt zijn dochter voor op het overleven in de komende tijden. Volgens hem kan dat alleen door sterk te zijn. Wotan vertrouwt op de techniek. De moeder van Pup is het met beiden oneens. Zij accepteert het lijden; na de vernietiging ontstaat er wel weer iets nieuws.

Eigen frequenties

De akoestiek vormde de andere uitdaging in de voormalige fruithal. De opstelling met de ronde podia maakte dat de speakeropstelling eenvoudig kon blijven en problemen met de galm beperkt bleven. Maar voor het maken van muziek vormden de nogal heftige eigen frequenties van de hal wel een belemmering. Het geluid van de voorstelling is een mix van versterkt

Beast speelde tijdens de Rotterdamse Operadagen. Dit jaarlijkse festival in mei presenteert in tien dagen ongeveer honderd producties in theaters, maar ook op tientallen locaties.

Credits

- concept en regie: *Arlon Luijten*
- regie-assistent: *Rosine Langbroek*
- compositie: *Ben van Bueren en Henry Vega*
- teksten: *Cécile Brommer, Arlon Luijten, Anne Maria Versloot*
- choreografie: *Jan Knoppers*
- dramaturgie: *Cécile Brommer*
- geluidsonwerp: *Rob Wagelmans*
- geluidstechniek: *Marcel Lenterman*
- vormgeving: *Bart Visser*
- kostuums: *Marianne Hoefnagels*
- lichttechniek: *Jan Kortbeek*
- beeldende kunst: *Jeroen Cremers*
- productie: *Yoka van Zuijlen*
- Wotan: *Yorick Heerkens*
- Moeder: *Els Mondelaers*
- Vader: *Richi Martis*
- Pup: *Lika van Dishoek*

stemgeluid, live gespeelde gecomponeerde muziek en vooraf opgenomen soundscapes en spraakfragmenten. De setjes van pipe & drape in de hoeken brachten niet alle golven tot rust. Een aantal frequenties zat de spraakverstaanbaarheid in de weg, ritmes in de lagere frequenties waren niet goed strak te krijgen.

In de foyer, in een andere hal naast de fruitloods, maken de bezoekers na de voorstelling een keuze tussen de invalshoeken van Pup, Wotan en de moeder. De keuze die het publiek nu maakt vormt het uitgangspunt voor het vervolg van dit vierluik. In het derde deel, *The crew*, zal worden bepaald wie er mee mag op de ark. In 2020 volgt het laatste deel, *The departure*, met de tewaterlating van de Stadsark.<<

Midden in de hal zette scenograaf Bart Visser twee kleine ronde podia neer, met banken er omheen. “Dat is één van de meest klassieke theateropstellingen zoals bij straattheater en circus gebruikt wordt”.

FOTO: SALIH KILIC